

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvtatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Qvaestio IX. De inani gloria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](#)

conuenienter huiusmodi species superbia assigneatur. Qnōd enim aliquis existimet bonum se habere non ab alio, sed a semetipso, ad infidelitatem pertinet: cum fides recta hoc habeat, q̄ Dens oīum bonorum est auctor, ergo non debet poni species superbia, q̄ aliquis existimet bonum a semetipso se habere: sed magis species erroris vel infidelitatis.

¶ 2 Pr̄t. Inter oīa bona q̄ in hac vita habētur, potissimum est bonum gratia; de quo etiā contingit aliquos superbire: sed credere q̄ gratia detur homini ex meritis, pertinet ad h̄eresim Pelagianā. ergo non debet poni species superbia, quod aliquis credat id quod haberet, esse sibi datum a Deo pro suis meritis.

¶ 3 Pr̄t. Iactare se habere quod nō habet, ad mendacium pertinet, quod est vitium distinctum a superbia. Non ergo debet poni species superbia.

¶ 4 Pr̄t. Velle videri, ad inancem gloriā pertinet,

quaē non est superbia: sed filia eius, vt Greg. dicit 3.4.

Moralium. Non ergo debet poni species superbia,

quod aliquis singulariter velit videri.

¶ 5 Pr̄t. Hieron. dicit, q̄ nihil est tam superbū, q̄ ingratū videri. Ingratitudō autem inter istas quatuor species non numeratur: ergo videtur quod Gregor. insufficienter enumeret species superbia.

¶ 6 Pr̄t. August. dicit in 14. de ciuitate Dei, q̄ excusare se de peccato commisso, ad superbiam pertinet.

hoc autem inter has species non enumeratur, ergo insufficienter species superbia tanguntur.

¶ 7 Pr̄t. Ad superbiam pr̄cipue pertinet vñ, q̄ aliquis presumptuose tēdat ad cōsequēdū aliqd qđ est sū pr̄fachō: autē inter istas quatuor nō tāgitur. ergo videtur q̄ insufficienter species superbia tangantur.

In CONTRARIVM sufficiat auctoritas Gregorij, qui posita est in argumēto primo.

RESPON. Dicendum, q̄ sicut Dion. dicit 4. c. de diu. nom. bonum caufatur ex vna & tota causa: ma-

lum autē caufatur ex singularibus defectibus: sicut pulchritudo caufatur ex hoc; q̄ oīa corporis membra decenter se habent. Quorum si vnum tm̄ fuerit indecēter dispositum, turpitudinem inducit. Sic ergo pertinet ad virtutem, q̄ appertitus hoīs feratur in aliquam excellentiam secundum regulā rōnis, & siam mensuram: malum autē superbia in hoc consiliū, q̄ aliquis in appetendo aliquid bonum excellens propriam mensuram excedit. Vnde quot modis contingit excedere propriā mensurā in appetitu propriā excellentiā, tōt sunt species superbie. hoc autē cōtingit tripliciter. Vno modo quantum ad ipsū bonum excellēs quod appetitur, vt cum. s. appertitus feratur in aliquid quod excedit suā mensurā. & ēm̄ hoc est tercia species superbia: cum. s. aliquis iactat se habere quod non habet. Alio modo quantum ad modum adipiscēdi, vt. s. habeat aliquam excellentiam a sc̄, vel sui meritis, quam nō potest obtinere nisi per gratiam alterius. & sic sumuntur primæ duas species, eo q̄ aliquid esse a nobis dupliciter contingit. vel simpliciter, sicut cum facimus aliquid: vel per quandam pr̄parationem, sicut cum aliquid mēremur. Tertio modo potest aliquid excedere propriam mensuram, quantum ad modum habendi, vt. s. aliquis afficiatur ad habendum aliquid super ceteros, quod cōpetit sibi similiter habere cum ceteris.

Ad PRIMVM ergo dicendum, q̄ affirmatio rōnis corruptiō duplicit̄. Vno modo in vniuersali, alio modo in particulari ppter aliquam passionē. Corruptio ergo recte extimationis circa ea, qua pertinent ad fidem vel bonos mores, si sit quidem

A in vniuersali, pertinet ad peccatum h̄eresis: nō aut̄ si sit in particulari propter passionem, secundum q̄ errant omnes qui operantur malum, vt dicitur Proverb. 14. Sicut si aliquis tentaret in uniuersali fornicationem non esse peccatum, esset infidelis: non autem infidelis censetur fornicator, qui eligit fornicationem tamquam bonum propter concupiscentiā passionis. Similiter si quis in vniuersali extimaret Deum non esse auctorem omnium bonorum, vel bonum gratiæ esse ex meritis, pertinet ad h̄eresim: non autem si pp amorem inordinatum excellentiā, quaē incipit in concupiscentijs, corruptatur in particulari iudicium rationis, vt aliquis presumat de seipso, tamquam bonum aliquid à se possit habere, aut ex meritis propriis, quod pertinet ad superbū. Et per hoc patet solutio ad secundum.

AD TERTIUM dicendum, q̄ iactantia ponitur species superbie, non quantum ad ipsum exteriorem actum, qui consequenter se habet ad superbiam, vt supra dictum est: sed quantum ad interiorem affectū, ex qua talis actus exterior procedit: dum. s. homo presumit de seipso, ac si haberet quod non habet, & in talem excellentiam animus eius tendit, quaē si binon competit, nisi haberet quod non habet.

AD QUARTVM dicendum, q̄ etiam velle singulariter videi consequenter ad superbiam pertinet: essentialiter aut̄ quartā species superbie in hoc consi-

C sit, q̄ homo presumat de se, ac si singulariter oīs excelleret. Et ad h̄mōi excellentiā aīus eius afficit.

AD QUINTVM dicendum, q̄ primæ duas species ad ingratiitudinem pertinent. Est. n. ingratus qui non recognoscit beneficium sibi gratis collatū, vel qui aestimat se hoc suis meritis obtinuisse.

AD SEXTVM dicendum, q̄ sicut Philos. dicit in 5. Eth. Carere malo accipitur in ratione boni. Et ideo sicut ad terriam speciem pertinet, q̄ aliquis iactat se habere quod non habet: ita etiam quod excusat se de peccato quod habet.

AD SEPTIMVM dicendum, q̄ peccatum superbie quandoq; euidentius appetit per aliqua præcedētia & subsequentia, quam per id in quo essentialiter consiliū. Et ideo Grego. species superbie assignauit secundum aliquos actus antecedentes, vel consequentes: cum tamē omnes species superbie in quādam presumptione animi essentialiter consistant.

QV AESTIO IX.

De inani gloria.

In tres articulos divisa.

¶ Primō. Enim queritur vtrum inanis gloria sit peccatum.

¶ Secundō. Vtrum inanis gloria sit peccatum mortale.

¶ Tertiō. Vtrum filiae inanis gloria conuenienter assignentur.

ARTICVLVS RIMVS.

Vtrum inanis gloria sit peccatum.

VAESTIO est de inani gloria. Et primo que ritur, utrum inanis gloria sit peccatum. Et videtur, q̄ non. Conſlitut enim inanis gloria in eo, q̄ aliquis velit bona sua alijs apparet: sed hoc nō est peccatum, sed laudabile. Dicitur enim Matt. 5. Sic lucet lux vestra coram hominibus, vt uident opera vestra bona. Ergo inanis gloria non est peccatum.

Quæſti. dif. S. Thomæ. V 4 ¶ 2 Pr̄t.

nationē appetitus, q̄ facit rōnē peccati. vnde vana gloria quo cumq; modo sumatur, est peccatum: sed tamen tertio modo sumpta cōior est. Sic enim potest aliquis inaniter gloriarī, tā de habitis quām de non habitis, & tam de spiritualib. bonis, quām etiā de temporalibus.

AD PRIMVM ergo dicēdū, q̄ Dominus ibimā dan, quōd bona nostra faciamus alij innotescere ppter gloriā Dei. vnde subditur, ut videat opera vestra bona, & gōificē patrem vestrum qui in celis est. hoc autem non est inani gloria.

AD SECUNDVM dicēdū, q̄ Apostolus mādat, ut bona corā hominibus prouideamus propter eorum utilitatē. Vnde subdit, si fieri potest quod ex vobis est, cum omnibus hominibus pacem habentes, quā etiam inēte vanitatem gloriae excludit.

AD TERTIVM dicēdū, q̄ vnumquodq; perfēctū naturaliter communicat se alijs fm quōd possibile est: & hoc cōpētū uniuersi rei ex imitacione primi perfēcti. f. Dei, qui bonitatem suam communica omni bus. Bonū autem alicuius communica tur alijs & quātum ad esse, & quantum ad cognitio nem. vnde ad naturalem appetitum pertinere videtur, q̄ aliquis bonum suum innotescere velit. si igitur hoc referatur ad debitum finem, erit uirtus: si autem non, erit uanitas.

AD QVARTVM dicendum, q̄ cognoscere diuinā bonitatem, est ultimus finis rationalis creaturā. In hoc enim beatitudo consistit. vnde gloria Dei nō est ad aliud aliud referenda: sed proprium ipsius Dei est, ut gloria eius propter sc̄plām queratur. Nullius autem creaturē bonū sua cognitione facit creaturam rationalem beatam. unde nulla creaturā gloria est propter ipsam querenda, sed propter aliud.

AD QUINTVM dicendū, q̄ pro premio promittit gloria non uana, sed uera, quā in cognitione Dei consistit, & talis gloria nunquam est peccatum.

AD SEXTVM dicendum, quōd plures hominum ad bona spiritualia propter aliqua bona tempora lia incitanciū: non tamen propter hoc inordinata cupiditas bonorum temporalium vitio caret: ita etiam, & si plurimi propter gloriam uirtutis ope ra faciant, non tamen propter hoc inordinatus appetitus gloriae vitio caret: quia virtutis opera non sunt propter gloriam facienda, sed magis propter bonum uirtutis, uel potius propter Deum.

AD SEPTIMVM dicendum, q̄ sicut Salustius ibi subdit, boni nituntur ad gloriam uera uia, id est per uitum: hoc autem non est inaniter appetere gloriam, sed ad eam inordinate conari.

AD OCTAVVM dicendum, q̄ iudicium bene opinantium de aliquo, ita ad inanem gloriam pertinet, dum absque utilitate appetitur.

AD NONUM dicendum, q̄ gloria secundum q̄ est in his, qui cognoscunt bonum nostrū, est obiectū cupiditatis: & sic non est peccatum, potest enim & bene & male desiderari. Alio modo secundum quod est in appetitu ipso. Et sic habet uanitatem & rationem peccati.

AD X dicendū, q̄ uera gloria & inani gloria posse esse in eodem: sed non secundum idem.

AD XI dicendū, q̄ inani gloria sit peccatum mortale.

AD XII dicendū, q̄ inani gloria sit peccatum mortale. Et uidetur quōd sic. Nihil enim excludit eternā mercedem, nisi peccatum mortale: sed

inanis gloria excludit mercedē eternā. Dicitur. n. Matth. 6. Attēdite ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus, vt videamini ab eis: alioquin mercedem non habebitis apud patrem vestrum, qui in celis est. ergo inani gloria est peccatum mortale.

¶ 2 Pr̄t. Chryso. ibidem dicit de inani gloria, quōd occulēt inreditur, & omnia, quāe intus sunt, misericordia auferit: sed nihil aufer interiora & spiritualia bona, nisi peccatum mortale. ergo inani gloria est peccatum mortale.

¶ 3 Pr̄t. Job. 3: dicitur, Si vidi Solem cū fulgeret, & Lunam incidentē clare, & latum est in abscon dito cor meum, & osculatus sum manum māc̄ ore meo, quā est iniquitas maxima. quod Grego. expo nit. 2. Moralium de inani gloria. ergo inani gloria est maximum & mortale peccatum.

¶ 4 Pr̄t. Hier. dicit quōd nihil est tam periculosum quantū gloriae cupiditas, & iactantiae vitium, & animus de conscientia virtutis tumens, sed illud quod est maxime periculosum, videatur esse mortale. ergo inani gloria est peccatum mortale.

¶ 5 Pr̄t. Omne vitium capitale est peccatum mortale: sed inani gloria est uitium capitale. ergo inani gloria est mortale peccatum.

¶ 6 Pr̄t. Quicunq; turrit quod est Dei propriū, mortaliter peccat, multo magis quām qui furatur rem proximi. Sed quicunque appetit inanem gloriā, vñrpat sibi illud quod est proprium Dei. Dicitur enim Isa. 42. Gloriam meam alteri non dabo. Et 1. ad Timo. vlt. Soli Deo honor & gloria, ergo uidetur quōd inani gloria sit peccatum mortale.

¶ 7 Pr̄t. Peccatum idolatria esse uidetur, ut gloria Dei quis creaturā attribuat, secundum illud R. Rom. 1. Mutauerunt gloriam, incorruptibilis Dei, in similitudinē imaginis corruptibilis hominis. sed ille qui appetit gloriam uidetur sibi optare quod Dei est, gloria enim proprie debetur Deo, ut supra dictum est. ergo inani gloria est peccatum idolatria. Et sic sequitur, quōd sit peccatum mortale.

¶ 8 Pr̄t. August. dicit. 5. de Cūitate Dei, quōd contemnere gloriā magnae virtutis est, sed magno bono contrariatur magnum malum. ergo appetere gloriā est magnum peccatum.

¶ 9 Pr̄t. Inani gloria querit hominibus placere, quia secundum Philo. gloria est quā nullo contentiente nō festinaret ad esse: sed quererē placere hominibus est peccatum mortale, quia excludit a servitio Christi secundum illud Galat. 1. Si ad hunc placarem, Christi seruus non essem. ergo inani gloria est peccatum mortale.

¶ 10 Pr̄t. Sicut forma dat speciem in rebus naturalibus, ita obiectum in moralibus: sed ea, quāe cōmunicant in vna forma naturali, non differunt specie. ergo in moralibus ea, quāe cōmunicant in uno obiecto, nō differunt specie: ueniale autem & mortale differunt specie, cum ergo inani gloria nō habeat, nisi unum obiectum, uidetur quōd non possit esse quōd aliqua inani gloria sit peccatum mortale, & aliqua peccatum ueniale. Sed manifestum est, quōd aliqua inani gloria est peccatum mortale: ergo omnis inani gloria est peccatum mortale.

¶ 11 Pr̄t. CONTRA est, q̄ Matth. 10. super illud. Executio te puluerem de pedibus vestris. Dicit glo. puluis est leuitas terrenæ cogitationis, a qua nec summi doctores possunt esse immunes, dum intendunt quis subditorum: sed illud, quod etiam summi doctores uitare non possunt, est peccatum ueniale, ergo ieiuias

Hom. 13. in
Mat. in ope
re imperfe
cto iter prim
epip̄l & me
diū tom̄.

Lib. 22. mor
alitibus
mātione 41.
in fine to. 3.

In lib. de 4:
mātione 41.
in fine to. 3.

Art. preced.

Lib. 5. c. 19.
non multum
p. cul. a prim.
tom. 5.

Glossa ordi
naria ibi.

QVAES. IX. DE INANI GLORIA ART. II.

tas terrena cogitationis, quae maxime ad inanem gloriā pertinet, est peccatum ueniale.

Locus citato in arg. 2.
¶ 2 Prat. Chrys. dicit super Matt. quod cum cetera uita locum habeant in seruis diaboli, inanis gloria locum habet etiam in seruis Christi; sed nullum peccatum mortale locum habet in seruis Christi. ergo inanis gloria non est peccatum mortale.
¶ 3 Prat. Peccatum oris & operis grauius est, quam peccatum cordis: sed non omnis vanitas in factis uel uerbis est peccatum mortale. ergo nullo modo dicendum est, quod omnis vana gloria, que consistit in corde, est peccatum mortale.

12. q. 132. Art. 3. RESPON. Dicendum, quod huius questionis veritas ex praecedenti questione manifestari potest. Dicatum est enim, quod vana gloria dicitur cum aliquis gloriatur aut de falso, aut de re temporali, aut cum aliquis gloriam suam non refert in debitum finem. Quatum ergo ad duo manifestum est, quod non omnis inanis gloria est peccatum mortale, nullus enim diceret cum peccare mortaliter, qui gloriatur de cantu astutans se bene cantare cum male cantet, nec cum qui gloriatur quod habeat equum bene currentem: sed circa tertium modum vana gloria, ut est dubitatio maior: nam cum vanum sit, quod non refertur ad debitum finem, uidetur gloria hominis, uel non esse uana si refertur in Deum, uel esse peccatum mortale, si non refertur in Deum, sed in ea finis intentionis ponatur. Iam enim aliq[ue] creatura frueretur, quod non fit sine peccato mortali. Et ideo considerandum est, quod si aliquis actus non refertur in Deum sicut in finem, potest dupliciter contingere. Vno modo ex parte actus: scilicet eo quod ipse actus non est ordinatus in finem, & sic nullus actus inordinatus est referibilis in finem ultimum, siue sit peccatum mortale siue ueniale. Actus enim inordinatus non est conueniens medium, quo pertinetur ad finem bonum: sicut nec propositio falsa est conueniens mediū quo perueniat ad scientiā verā. Alio modo contingit ex parte ipsius agentis: cuius scilicet mens non ordinatur actu, uel habitu in debitum finem. Ex hoc enim sequitur, quod actus a tali mente procedens, ordinetur in aliquid aliud, sicut in ultimum finem. Et tunc semper actus humanus, qui non refertur in Deum, sicut in finem, est peccatum mortale. Dico autem inerem hominis non ordinari in Deum auctu uel habitu, quia contingit quandoque homo actu non ordinari aliquem actum in Deum: cum tamen actus ille de se non continat aliquam inordinationem, ratione cuius non sit in Deum referibilis: & tamen, quia mens hominis est habitualiter relata in Deum, sicut in finem, actus ille non solum non est peccatum, sed etiam est actus meritorius. Sic ergo dicendum est, quod si gloria dicitur uana ex hoc, quod non refertur in Deum sicut in finem, propter hoc mens hominis de aliquo gloriantis non sit conuersa in Deum actu uel habitu, tunc semper inanis gloria est peccatum mortale. Sequitur enim, quod homo gloriatur de aliquo bono creato, non relato actu uel habitu in Deum sicut in finem. Si vero gloria dicitur uana ex hoc, quod non refertur in Deum sicut in finem ex parte ipsius actus, quia in eo est referibilis in finem, propter hoc quod est inordinatus, sic non semper vana gloria est peccatum mortale: quia qualibet inordinatio gloria facit gloriam non ordinabilem in Deum, puta, cum aliquis gloriatur de eo, de quo non debet gloriari, uel ultra quod debet, uel pratermissa alia

circumstantia debita: cu[m] tamen non sequatur peccatum mortale ex hoc, quod qualibet debita circumstantia terminatur: sed solum quod inordinatus est contra legem Dei. Sic ergo dicendum est, quod non semper peccatum inanis gloria est peccatum mortale.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod Dominus loquitur quando homo opera iustitiae referat ad beatitudinem gloriam: sicut ad ultimum finem. Tunc inanis gloria est peccatum mortale, & totaliter contraria mercede aeterna. Potest tamen dici, quod inanis gloria etiam quando est peccatum veniale, contraria mercede aeterna, non quidem simpliciter, ratione alicuius actus determinata, in quantum sit ei quod ille actus, qui ex inani gloria procedit, non remunerabilis mercede aeterna, sicut & veniale peccatum non est remunerabile mercede aeternam inanis gloria, quae est veniale peccatum, sed contraria mercede aeterna.

AD SECUNDVM dicendum, quod duplicitate inanis gloria interior virtutum: non, non meretur premio ultra annos, si eos propter inanem gloriam faciat, etiam si inanis gloria sit peccatum veniale. Alio modo, quando aucti uos interiores habitus prout spiritualis hominem interioribus virtutibus. Sed hoc non facit inanis gloria secundum quod est mortale peccatum.

AD TERTIUM dicendum, quod illa procedit in inanis gloria, secundum quod homo de bonis suis glorietur in seipso, nullo modo ea referendo in Deum, ne auctoritate habitu, prout est peccatum mortale.

AD QUARTVM dicendum, quod illud deesse periculum, quod de facili inducit aliquem ad perire, in inanis gloria inducit de facili ad perire, in quantum facit ipsum de scipio confidere, ut deesse periculosisimum peccatum, non ramificatur in uitatem sui, quam propter hoc quod est duplicitate in grauius peccandum.

AD QUINTVM dicendum, quod non est estimari peccata, quae dicuntur capitalia, sicut expressum, quod inanis gloria non Italia: alioquin sequeretur, quod inanis gloria sit peccatum mortale: licet inanis gloria sit ultimum capitale, sed quia virtus capitale de ceteris peccatis oritur, siue fint uenialia, siue mortalia, diei post quod oportet peccatum, non capite reatu aliorum peccatorum mortaliuum, est mortale peccatum: si tamen capitale peccatum acceptum secundum quod unum peccatum oritur ex aliis ordinatis in finem illius. Manifestum enim est, quod cumque in tantum afficitur aliquo peccato, ut nem illius consequendum peccate velit mortale, etiam in primo peccato mortaliter peccare.

K si aliquis in tantu afficitur ad delationem generali propter hoc uelit mortaliter peccare, ipsa delatione ei peccatum mortale. & sic erit inanis gloria, si in antea peccatum mortale est, quando aliquis propter gloriam alius peccatum mortale committit. quis

AD SEXTVM dicendum, quod sicut in regno alterum non habet honor & gloria Regi, alter Duci vel Milites, vniuersitate rerum aliqua gloria & honor possunt debetur, quod cum aliquis sibi usurpare uellet, amaret sibi quod est Dei. Sicut et si milites in aliquo regno appeteret gloria, qua Regi debet, ex hoc propter regia dignitate exoptaret: non aut ois quod inanis gloria concupiscit, appetit honor & gloria de regno Deo: sed quae debetur homini pro aliquo

lentiam. In hoc tñ contra Deum peccat quandoq; q; non referunt huiusmodi gloriam ad debitum finem. Et sic, licet non usurpet sibi gloriæ Dei secundum substantiam, usurpat tamen gloriam Dei quā tum ad modum habendi. Soli enim Deo cōpetit, ut eius gloria in alium finem non referatur.

AD SEPTIMUM dicendum, q; quicmq; usurparet sibi diuinitatis gloriæ & honorem, est vere idola-træ, sicut multi tyranni fecisse leguntur: non autem omnes, qui inanis gloriariuntur, usurpat hoc modo diuinam gloriam, unde non omnes sunt idolatriæ.

AD OCTAVUM dicendum, q; vitare minora pecca-ta est abundatoris virtutis, ut patet per id quod Do-minus dicit Mat. 5. abundantiorem iustitiam esse, q; vitat non solum homicidium, sed etiam iram, quā sit iustitia veteris legis, quā prohibet homicidium, unde per hoc, q; contemnere inanem gloriam est magna virtus, non potest concludi, quod inanis gloria sit graue peccatum.

AD NONNUM dicendum, q; placere hoībus pōt & bene, & male desiderari. Si quis n. velit hoībus pla-cere, ut cos in bono adificare possit, hoc est virtu-sūm & laudabile. Unde & Apostolus dicit primè ad Corint. 10. Vnusquisq; proximo suo placeat in bo-num ad adificatione: sicut ego per omnia omnia, placeo, velle autem placere hominib; pp. solam glo-riam mundanam, est peccatum inanis gloriæ, quā dog. quidē mortale, cū, saliquis finem in favore hu-mano constituit, diligens humarum fauorem, plus quā obseruantur mandatorū Dei. Et tñ hoc excludit a Dei seruicio: Quandoque uero est peccatum veniale, qñ aliquis inordinate, fauore hominū de-leclatur: non tamen contra Deum, sed sub Deo.

AD X. dicendū, q; in moralib; obiectū constituit speciem, non s̄m id quod est materiale in ipso, sed s̄m formalē rōnem obiecti. Differat autem obiectū inanis gloriæ, prout est ueniale & mortale peccatum s̄m rōnem formalē obiecti, id est secundum diffe-rentiam finis, & eius quod est ad finem. Nam peccatum mortale est, quando finis in humana gloria coniunctus: ueniale autem, quando non constitui-tur in ea finis.

ARTICULUS III.

Queritur de filiabus inanis gloriæ, quæ sunt inobedientia, & iactantia &c.

TERTIQ; queritur de filiabus inanis gloriæ, quæ sunt inobedientia, iactantia, hypocrisis, contē-tio, pertinacia, discordia, nouitatum præsumptio. Et ut q; inconveniens assiguerunt, hæc enim omnia videntur ad superbiam pertinere, cuius filia est & ipsa inanis gloria. ergo huiusmodi uita, non debent ponи filiæ inanis gloriæ: sed simil cum inani gloria debent ponи filiæ superbie.

¶ 1. Præt. Generale peccatum nō dēt deriuari ex alio peccato: sed inobedientia est gñiale peccatum. Dicit. n. Ambr. q; peccatum est transgressio legis & cælestium inobedientia mādatorū, ergo inobedientia nō debet ponи filiæ inanis gloriæ. Itē iactantia est tertia spes su-perbie, ut ex supradictis patet. Si ergo iactantia sit filiæ inanis gloriæ sequetur, q; superbia sit filiæ inanis gloriæ, qd patet esse falsum, cum superbia sit mater omnii peccatorum, ut Greg. dicit 31. Moralium. ¶ 2. Præt. Contentiones & discordia uidetur ex ira maxime prouenire: sed ira est capitale uitium contra inanis gloriam distinctum. ergo discordia & contentio non debent ponи filiæ inanis gloriæ.

SED IN CONTRARIUM est auctoritas Gre-

A gorij qui. 3.1. Mor. has filias inanis gloriæ assignat.

RESPON. Dicendum, q; em eandem rōnem ali-quodvitum dī esse caput & mater: inquantu, Calia

2. 2. q. 132.
art. 5.

uita ex se oriuntur ordinata ad finē eius. hoc enim competet & rōni capit, q; caput habet uim regiūm respectu eorum, q; sunt sub capite, oīs autē regiminiis rō a fine sumuntur: competit & rōni ma-

tri. Nā mater est, quæ in seipso concipit, unde illud uitium dī esse aliorum mater, quod procedit ex cōcep-tione proprij finis. Sic ergo cum proprius finis inanis gloriæ sit manifestatio propria excellentiæ,

filiæ inanis gloriæ dicentur illa uitia, per quæ homo ad manifestationem propria excellentiæ tendit.

B priam autem excellentiam homo pōt manifestare dupliceiter, uno modo directe & alio modo indirec-te. Directe quidē: aut per uerba, & sic est iactantia;

aut per facta vera, q; habent aliquā admirationem, & sic est præsumptio nouitati (ea enim quæ de no-

uo sunt, solent magis admiratione hominū esse), aut per facta ficta, & sic est hypocrisia. In directe aut

aliquis suam excellentiam manifestat, per hoc quod nititur ostendere se non esse ab alio minorum, & hoc quantum ad quatuor. Primo quidem quātum ad intellectum, & sic est pertinacia, per quā homo innititur sua sententia, nolens credere sententia sa-niori. Secundo quātum ad voluntatem, & sic est

discordia: dum non concordat homo propriā uolun-tati voluntati meliorum. Tertio quātum ad uerbum, & sic est contentio: dum aliquis non vult verbiis ab alio superari. Quarto quātum ad factum, dum aliquis non vult facta sua præcepto superioris subiungere: & sic est inobedientia.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod a superbia, sicut supra dictum est, ponitur generaliter mater omnitum uitiorum: & sub ipsa ponuntur septem uitia capitalia, inter quæ inanis gloria est maxime ei

affinis, quia excellentiam quam superbia appetit, inani gloria manifestare intendit, & ex ipsa manifesta-

tione quandam excellentiæ querit. Et ideo per con-

sequens omnes filiæ inanis gloriæ, affinitatem cum superbia habent.

D AD SECUNDUM dicendum, quod inobedientia po-

nitur filia inanis gloriæ, prout est speciale peccatum.

Sic enim nihil aliud est inobedientia, quam con-

tritus præcepti. Inobedientia uero secundum quod

est peccatum generale, significat absolutum recel-

sum a mandatis Dei. Quod quandoque fit, non ex

contemptu: sed ex infirmitate uel ignorantia, ut

Aug. dicit in libro de Natura & gratia.

AD TERTIUM dicendum, quod iactantia ponitur

essē species superbie, quantum ad interiorem affec-tum, quo aliquis excellentiam appetit ultra suam

menstruū, ut supra dictum est: sed quātum ad actū

exteriorē, quo aliquis manifestat excellentiam

suam uerbis, pertinet ad inanem gloriam.

E AD QUARTUM dicendum, quod iactantia ponitur

essē species superbie, quantum ad interiorem affec-

tum, quo aliquis excellentiam appetit ultra suam

menstruū, ut supra dictum est: sed quātum ad actū

exteriorē, quo aliquis manifestat excellentiam

suam uerbis, pertinet ad inanem gloriam.

AD QUINTUM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD SEXTUM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD SEPTIMO dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD OCTAVUM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD NOVNAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD DECIMAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD UNDÉCIMAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD DUODECIMAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD UNDĒCIMAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD UNDĒCIMAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD UNDĒCIMAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD UNDĒCIMAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD UNDĒCIMAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD UNDĒCIMAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD UNDĒCIMAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD UNDĒCIMAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD UNDĒCIMAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD UNDĒCIMAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD UNDĒCIMAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD UNDĒCIMAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD UNDĒCIMAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD UNDĒCIMAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD UNDĒCIMAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD UNDĒCIMAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor

in hoc, quod uoluntatem suam ad alterius volunta-

tē reducat: vel quod uerba sua minus ualida, quam

verba alterius videantur.

AD UNDĒCIMAM dicendum, quod ex ira numquam

causatur contentio & discordia: nisi cum adiunctio-

ne inanis gloriæ, dum aliquis non vult videri minor